

**Ohlédnutí za obdobím
českého předsednictví EU 2022**

ČESKÁ CENTRA

ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU A ČESKÁ CENTRA VE SVĚTĚ

V novém vydání newsletteru Českých center se ohlížíme za uplynulým půlrokem, který proběhl ve znamení českého předsednictví EU (CZ PRES). Česká centra připravila při této příležitosti širokou škálu aktivit. Pod mottem **Visions for Europe** se v síti českých kulturních institutů v Evropě (ale i v mimoevropských destinacích) představilo **10 hlavních projektů**, které vytvořily hlavní programovou linii uplynulé sezóny.

Pozornost veřejnosti ve vybraných zemích vzbudila například série mezinárodních konferencí s názvem **Evropské dialogy Václava Havla** nebo zahraniční prezentace již zaběhlého projektu zaměřeného na prezentaci současného českého umění s názvem **Artmat** (speciální edice na téma udržitelnost). Stranou pozornosti nezůstaly ani projekty zohledňující cíle udržitelného rozvoje, **Laboratoř budoucnosti** či **SDGs: Innovation for a Sustainable Future**.

Značný ohlas však budila také **Evropská noc literatury**, kterou se podařilo představit i v zemích mimo Evropu, a to v Izraeli, Egyptě či Spojených státech amerických. Zájem zahraniční veřejnosti se však upíral také k dalším projektům, **Street Meets (Mural) Art** (prezentace tvorby českých vizuálních umělců ve veřejném prostoru), **Evropa, ve které chci žít. Evropa 2050** (výtvarná přehlídka prací na téma jak mladí lidé vidí Evropu za necelých třicet let), **CZECH IN** (výstava sklářského umění a řemesla) a v neposlední řadě sportovní projekt s názvem **Moving Towards the Future**.

Kulturních událostí, výstav, literárních či debatních setkání však bylo dalekosáhle více, a vy se o nich nyní můžete dozvědět prostřednictvím **článků a rozhovorů s řediteli a ředitelkami Českých center v zahraničí**. Jak na uplynulé období vzpomínají, které okamžiky by třeba chtěli vrátit, či co pro ně osobně české předsednictví EU znamenalo?

Současně vás zveme ke zhlédnutí **záznamu České televize** (6:00:52), který přináší rozhovor s Ondřejem Černým, generálním ředitelem Českých center. Další mediální ohlasy najdete [zde](#).

Tým Českých center

www.czechcentres.cz
[#CZPRES](#) [#VisionsforEurope](#)
[FB Ceskacentra](#) / [IG Ceskacentra](#) / [TW Ceska_centra](#)

Jan Lipavský © Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

JAN LIPAVSKÝ MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR

Vážení přátelé,

uplynulý půlrok proběhl ve znamení českého předsednictví v Radě EU, kterého jsme se ujali historicky podruhé, po třinácti letech. Jsem hrdý na to, jak velký kus práce jsme odvedli a jak jsme přispěli k silné a jednotné pozici EU ve světě.

Za nedílnou a důležitou součást naší zahraniční prezentace považuji oblast kulturní diplomacie, která byla právě v období předsednictví o to významnější.

Prostřednictvím sítě Českých center se představilo 10 projektů, které velice dobře rezonovaly v Evropě i v zámoří a které obsahově vycházely ze tří hlavních pilířů: „Umění a kreativita“, „Věda, technologie, inovace“, „Udržitelný rozvoj a lidská práva“. Všechny uvedené okruhy považuji za vysoce aktuální. Přitom akcentuji fakt, že právě orientace na hodnoty související s životním prostředím a základními lidskými právy a svobodami jsou klíčové pro obecné fungování společnosti. Osobně a rád jsem se proto v Bruselu účastnil mezinárodní debaty s názvem „Evropské dialogy Václava Havla“, kterou organizovala Česká centra spolu s Knihovnou Václava Havla v evropských i mimoevropských městech.

Jako jeden z aktérů jsem měl také možnost zapojit se do projektu Visions for Europe, tedy elektronické platformy, jejímž prostřednictvím pak desítky oslovených českých i světových osobností sdělovaly svou vlastní vizi budoucí Evropy.

Rád bych touto cestou poděkoval kolegyním a kolegům z celé sítě Českých center za aktivní, významné a viditelné zapojení do prezentace naší země doma i v zahraničí. Současně oceňuji spolupráci s našimi zastupitelskými úřady ve světě a v neposlední řadě pak tento dík patří také partnerům a institucím, bez jejichž podpory by takto atraktivní program nemohl vzniknout.

Vše dobré v novém roce!

ÚVODNÍ SLOVO

Street Meets (Mural) Art / Nikola Logosová © České centrum Athény

LUCIE KULIGOVÁ ŘEDITELKA

České centrum Athény po celou dobu českého předsednictví EU intenzivně prezentovalo Česko v celé zemi. Pokrylo široký záběr tematických oblastí a právem se řadí k nejaktivnějším kulturním institutům v Řecku. Zúčastnilo se několika velkých festivalů, zorganizovalo řadu zajímavých akcí, bylo přítomno v různých městech, ale i na řeckých ostrovech. Česko bylo vyzdvíženo jako moderní, dynamická, inovativní země, která je zároveň hrdá na své tradice a otevřená zahraniční spolupráci.

JAK JSTE ZAHAJOVALI ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU V ATHÉNÁCH?

Měli jsme tu čest zahájit významný festival varhanní hudby ostrova Syros koncertem složeným výhradně z děl českých skladatelů. Zaznamenal fenomenální úspěch.

TO ALE NENÍ VŠE, ŽE ANO?

Ani zdaleka! V Řecku byly prezentovány další projekty Českých center připravené pro období předsednictví, uvedla bych alespoň dva, a to interaktivní výstavu zaměřenou na oblast cílů udržitelného rozvoje nazvanou „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“, která byla k vidění na řeckém vědeckém festivalu, nebo projekt „Street Meets (Mural) Art“, kde dva čeští umělci vytvořili dva úžasné muraly v městském parku v Athénách.

O JAKÁ TÉMATA BYL NEJVĚTŠÍ ZÁJEM?

Vzhledem k tomu, že se Česko zaměřuje na lidskoprávní oblast, uváděli jsme dokumentární filmy, které vytvořili studenti FAMU. Považuji za obrovský úspěch, že jsme dokázali tuto tematiku představit řeckému publiku. Reagovalo neuvěřitelně pozitivně. Za zmínku však stojí další akce: „České grafické umění“ obdivovalo řecké publikum na výstavě Sdružení Hollaru, vynikající čeští básníci reprezentovali tři generace básnické tvorby na Mezinárodním festivalu poezie, v řeckém Folklorním muzeu byla zahájena výstava o českém modrotisku, ale také Lavička Václava Havla sehrála hlavní roli v několika kulturních akcích a stala se vyhledávaným místem v centru Athén.

JAK BYSTE TEN UPLYNULÝ PŮLROK ZHODNOTILA?

Bylo to intenzivních 6 měsíců, na které nezapomeneme. Věřím, že jsme zde zanechali nesmazatelnou stopu a dokázali, že naše malá země je silným partnerem, významným místem v centru Evropy, která má co nabídnout a může být v mnoha oblastech vzorem.

JIŘÍ ROSENKRANZ ŘEDITEL

České předsednictví EU bylo v Německu vnímáno pozitivně. Především začátek byl definován snahou udržet jednotu EU směrem ke společné podpoře Ukrajiny. Ze strany médií, ale i běžné veřejnosti, často zaznívalo hodnocení postoje Česka, stranou pozornosti však nezůstal ani program Českého centra Berlín, který v kontextu velice dobře rezonoval. Podle Süddeutsche Zeitung se Česko zbavilo nálepky člena „Klubu neustálých oponentů“ a celkově si v Německu vylepšilo image.

BERLÍN ZAHAJOVAL PŘEDSEDNICTVÍ HUDBOU?

Ano, společně s Velvyslanectvím ČR v Berlíně jsme zahajovali koncertem z díla českého skladatele Miloslava Kabeláče. A následovaly další akce. V srpnu jsme se v rámci Dne otevřených dveří představili výstavu „Evropa jako úkol“ v prostorách Spolkového MZV. Závěr roku se ale již nesl ve znamení příprav na stěhování. Od února 2023 bude ČC Berlín sídlit na stejné adrese jako Goethe-Institut Berlin.

KTERÝ Z PŘEDSEDNICKÝCH PROJEKTŮ BYL Z VAŠEHO POHLEDU NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ?

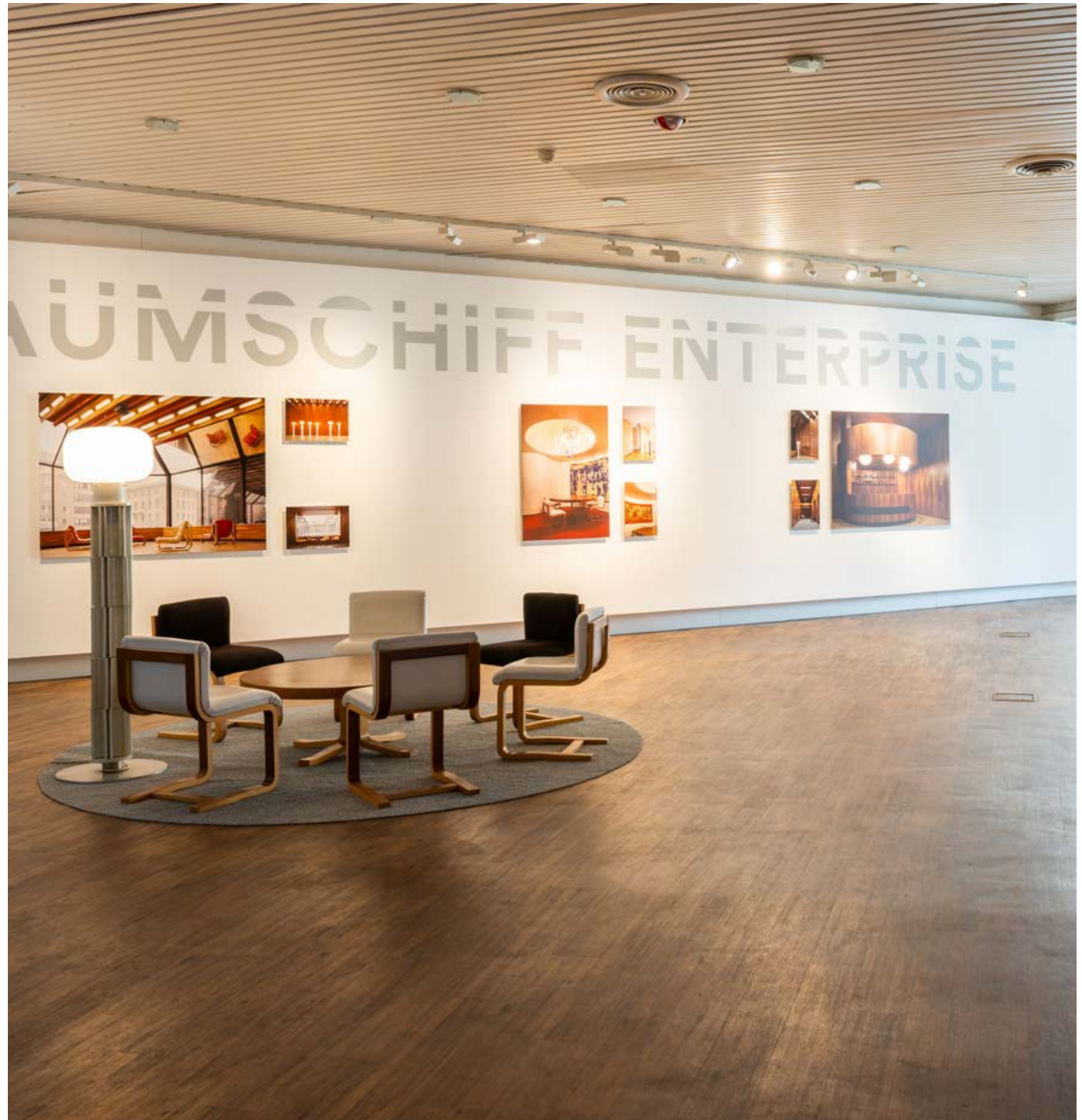
Jednoznačně architektonická výstava „Raumschiff Enterprise“, věnovaná slavné brutalistické budově Velvyslanectví ČR v Berlíně architektů Vladimíra a Věry Machoninových. V rámci doprovodného programu vznikla série prohlídek reprezentačních prostor ambasády a koncem září jsme byli partnerem (a hostujícím místem) 5. ročníku prestižní architektonické konference „Triennale der Moderne“.

V RÁMCI UPLYNULÉHO OBDOBÍ JSTE MĚL MOŽNOST POTKAT SE S ŘADOU OSOBNOSTÍ. KDO VÁS NEJVÍCE ZAUJAL?

Šimon Pánek. To, jak on a jeho tým přistupují s pokorou (a přesto obrovským úsilím a energií) k pomoci potřebným lidem nejen na Ukrajině, ve mně zanechalo hluboký dojem. Se společností Člověk v tísni jsme uspořádali výstavu „When War Comes Home“.

JAK CELKOVĚ Z VAŠEHO POHLEDU VNÍMALI ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU SAMOTNÍ NĚMCI?

V průběhu předsednictví jsme realizovali diskuze a jednu větší konferenci zaměřenou na česko-německé vztahy a opravdu byla po dlouhých letech znát pozitivní proměna ve vnímání Česka, což se týká i naší čitelnosti pro německou společnost.

Výstava Raumschiff Enterprise © Ivonne Thein

BERLÍN

Bratislava Design Week / výstava Czech In © Peter Korček

MONIKA KOBLEROVÁ ŘEDITELKA ČESKÉHO CENTRA A ČESKÉHO DOMU

Období CZ PRES bylo pro České centrum Bratislava intenzivní, naplněné bohatým programem napříč žánry, a to nejen v Bratislavě, ale i na celém Slovensku. Síťové projekty, kulturní akce s propojením na Český dům i individuální programy zaujaly širokou veřejnost i slovenská média. Podařilo se propojit české předsednictví s prezidentováním místního klastru EUNIC, což získalo odezvu na mezinárodním poli.

JAK VNÍMÁTE ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU?

Předsednictví bylo velmi úspěšné, významně posílilo kredit Česka ve světě. V kulturní diplomacii jsme

byli připraveni jako organizace, která má díky síťovým projektům promyšlený program, do kterého jsme se v Českém centru Bratislava zapojili po celém Slovensku.

PROGRAM BYL DOSLOVA PLNÝ UDÁLOSTÍ.

Ano, byl to velmi naplněný program. Oslovili jsme široké slovenské publikum, dotkli jsme se většiny žánrů a zapojili se do velkých kulturních festivalů. Na festivalu „Biela noc“ jsme s výstavou Benedikta Tolara přivítali více než 3 000 diváků za víkend. „Evropa 2050“, sportovní výstavy a projekty k výročí Emila Zátopka, „Noc literatury“, to vše se konalo pod naším vedením. V rámci festivalu „Měsíc fotografie“ jsme uvedli například výstavu Antonína Kratochvíla

„Eyes to eyes“, na veletrhu Bibliotéka jsme vystavili „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“. Byli jsme hlavními partnery Bratislava Design Week, který byl odstartován výstavami „CZECH IN“ a „Narcis“ od Jakuba Berdycha v Českém domě Bratislava a „Laboratoří budoucnosti“ v Mirbachově paláci. Mám radost z EU projektu pro ukrajinské umělkyně „Freedom through the eyes of women artists“. Iniciovali jsme jej a získali EU grant, přišlo více než 80 jedinečných grafických prací na téma „svoboda“.

PROGRAMY REZONOVALY I JINDE?

Programy rozšiřujeme po celém Slovensku s řadou partnerů, např. v Košicích participujeme na „Měsíci české kultury“. Noc literatury 2022 proběhla v 18 městech, program PUTOVEK (jedná se o kolekci putovních výstav) nabízíme v indoorové i outdoorové verzi.

NAPOMÁHÁ SPOLEČNÁ HISTORIE ČECHŮ A SLOVÁKŮ LEPŠÍ SPOLUPRÁCI?

Slovenská kulturní veřejnost zná výborně českou scénu, spolupráce je přirozená. Naší snahou je zapojovat mladší generaci pro pokračování v těchto vynikajících vztazích.

BRUSSEL

JITKA PÁNEK JURKOVÁ ŘEDITELKA

České centrum Brusel stálo v popředí pozornosti, neboť zdejší instituce i veřejnost skutečně sledují to, jak se jednotlivé země představují i mimo jednací sály. Kulturní program je v Bruselu vnímán jako určitý typ vizitky předsedající země, která doplňuje příliv informací o politických jednáních. České centrum Brusel vsadilo na představení české umělecké scény jako důležitého proudu evropské kreativity. Podařilo se. Český kulturní program v Bruselu tak zanechal stopu snadno konkurující i velkým evropským zemím. Podívejte se na [video](#)!

PROGRAM ČESKÉHO CENTRA BRUSEL BYL SKUTEČNĚ BOHATÝ.

Připravili jsme program pro diplomaty i pro veřejnost. Radost jsem měla z „Focus on Czechia“ v BOZAR. V této prestižní galerii jsme představili Česko komplexně, počínaje výtvarným uměním po současný jazz nebo český přínos umělé inteligenci.

FILM „ZÁTOPEK“ SKLÍZEL OVACE VE STOJE?

Nejen to. Emil Zátopek zde překonal světový rekord na 10 km a má tady tisíce fanoušků. Pro širokou veřejnost jsme tedy v červenci zorganizovali zahajovací předsednický běh, na kterém předsednickou štafetu od Francouzů přebírala naše stálá představitelka při EU Edita Hrdá.

ŽILO TO I VE ČTVRTI SCHUMAN...

V létě zde vlály prapory umělců, kteří vytvářeli parafrázi české nebo evropské vlajky. Do poněkud suché bruselské čtvrti se podařilo vnést pohyb, barvy, pestrou estetiku. Prapor vytvořili Lucie Jindrák Skřivánková nebo grafik Aleš Najbrt, ale také zahraniční hvězdy, třeba Adrian Paci.

PROMÍTLA SE UKRAJINA?

Ano. Vždyť Ukrajina byla zásadním tématem českého předsednictví na politické rovině a já jsem vnímala symbolický prostor, který jsme měli k dispozici, jako zodpovědnost i v této oblasti. Proto jsme v rámci našich aktivit – třeba „The Future of Living“, „Imagine me“ a dalších – poskytli maximum prostoru ukrajinským tvůrcům a intelektuálům.

JAK PŘEDSEDNICTVÍ VNÍMÁTE S ODSTUPEM?

Být u toho byla obrovská čest. Realizace takto rozsáhlého programu byla možná jen díky partnerům – Zastoupení ČR při EU, Velvyslanectví ČR v Bruselu, Zastoupení hl. m. Prahy, Jihomoravského a Plzeňského kraje, nebo České styčné kanceláře pro vzdělávání a výzkum. Věřím, že každý z kolegů má stejnou radost jako my ze společného úspěchu.

ADÉLA GÁLOVÁ ŘEDITELKA

Českému centru Budapešť se během šesti **předsednických měsíců** podařilo zviditelnit v hlavním městě i v regionech, a to především díky širokému spektru kulturních akcí ze všech oblastí, počínaje literaturou přes výtvarné umění až po jazykové vzdělávání. Stranou nezůstal ani sport, celý měsíc se na Markétině ostrově v centru Budapešti cvičila jóga. Mimořádný význam měla v rámci předsednictví především konference věnovaná odkazu Václava Havla a v kontextu současných mezinárodních událostí pak samozřejmě také Ukrajina.

České předsednictví EU bylo v Maďarsku zahájeno hudbou, a to koncertním vystoupením smíšeného dětského sboru Mendík, které jsme připravili ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Budapešti. V dalších dnech následovala přehlídka českého designu, samostatná výstava tvorby skláře Lukáše Jabůrka nebo společný koncert českých a maďarských jazzmanů. Tím však program zdaleka nekončil. O prázdninách jsme vyjeli k Balatonu s nástěnnou malbou-muralem mladého ilustrátora Jakuba Bachoríka, který vtipnou formou ztvárnil propojení Česka s Maďarskem prostřednictvím notoricky známých kulturních ikon.

V létě se široká maďarská veřejnost mohla připojit k našim venkovním lekcím jógy zdarma, což se setkalo s velkým ohlasem. Maďaři velmi pozitivně hodnotili také výstavu „Laboratoř budoucnosti“ zaměřenou na téma udržitelného designu, která se konala na Deákově náměstí v centru Budapešti. Na podzim jsme v prostorách Středoevropské univerzity uspořádali koncert legendární skupiny Plastic People of the Universe, který se konal při příležitosti konference „Evropské dialogy Václava Havla“. Na další centrální náměstí jsme pak rozmístili velkoformátové fotky zničených ukrajinských památek ve snaze upozornit na zdrucující hrůzy války. Kromě toho jsme uspořádali také veřejnou sbírku na pomoc obětem válkou zničené Ukrajiny. Mám radost, že se podařilo naše ukrajinské kolegy zapojit do klastru EUNIC a jeho společných akcí a ještě víc tak upozornit na téma Ukrajina. Navíc jsme vytvořili původní formát online

Moving Towards the Future / lekce jógy © České centrum Budapešť

seriálu válečné poezie psané ukrajinskými autory žijícími v Česku. Ukrajinským dětem jsme přímo v Českém centru Budapešť promítli dlouhé pásmo s Krtečkem, který se znovu osvědčil jako ambasador univerzálně srozumitelné laskavosti.

BUDAPEŠŤ

ROBIN UJFALUŠI ŘEDITEL

České centrum Bukurešť představilo nová témata a formáty s výrazným akcentem na mladé publikum a místní partnery. „Evropské dialogy Václava Havla“ propojily 6 místních univerzit nad současnými společenskými výzvami, „Evropa 2050“ pracovala se středoškolskými týmy na jejich vizích Evropy. Z kreativních projektů bylo klíčové představení současného českého udržitelného designu a tematizace veřejného prostoru – Maria Makeeva realizovala svůj mural v Sibiu, Osamu Okamura představil svůj koncept „Město pro každého“.

ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU MOŽNÁ JEŠTĚ VÍCE NAPOMOHLO RUMUNSKO-ČESKÝM VZTAHŮM?

Je to tak. Umožnilo představit v Rumunsku nová témata a programové formáty, navázat nová partnerství. Namátkou zmíním „Evropské dialogy Václava Havla“, které jsme cílili na vysokoškolské student(k)y a kde jsme partnersky zapojili šest univerzit napříč Rumunskem. Jiným úspěšným projektem byla „Evropa 2050“, kde jsme se ptali rumunských středoškoláků, jak si představují Evropu za 30 let – a díky partnerství se Zastoupením Evropské komise a místní vzdělávací organizací Bloc Zero jsme jim mohli nabídnout kvalitní trénink pro přípravu audiovizuálních materiálů.

JAK JSTE ZOHLEDNILI TÉMA UKRAJINA?

Kdekoli to bylo během roku možné, zapracovali jsme ukrajinský prvek do našich plánů – ať už to byly filmové a dokumentární projekce, benefiční sbírky nebo hlasy ukrajinských básnířek a básníků k Mezinárodnímu dni lidských práv.

CO POVAŽUJETE ZA NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCH ČC BUKUREŠŤ V TOMTO OBDOBÍ?

Řekl bych, že způsob a rozsah, jakým jsme interaktivně zapojili do našich projektů mladou generaci – u projektu „Evropa 2050“ to bylo 10 středoškolských týmů z celého Rumunska. „Evropské dialogy Václava Havla“ zase propojily nad současnými společenskými výzvami vysokoškoláky z šesti univerzit.

PŘEDSEDNICTVÍ JE ZA NÁMI, ALE ŽIVOT CENTRA POKRAČUJE DÁL. JAKÉ MÁTE DALŠÍ PLÁNY?

Těch je spousta, tak jen ve stručnosti: dlouhodobě se dost věnujeme filmovým projektům či tématu veřejného prostoru. A momentálně zvažujeme, které předsednické projekty zachovat také pro letošní rok.

Laboratoř budoucnosti / zahájení výstavy s kurátorkou Veronikou Pařízkovou © Vladu Dinu

BUKUREŠŤ

ROBERT MIKOLÁŠ ŘEDITEL

České centrum Tel Aviv a Český dům Jeruzalém výrazně přispěly k úspěšné prezentaci Česka také v Izraeli, tedy jedné z mimoevropských zemí. Hned na úvod připravilo výstavu o historii naší země „Od sametové revoluce do současnosti“, během níž došlo k symbolickému předání vlajky EU z rukou francouzského velvyslance českému velvyslanci v Izraeli Martinu Stropnickému. Následoval bohatý půlroční program s grandiózní koncovkou v podobě Evropské noci literatury.

IZRAELCI – JE TO NÁROČNÉ PUBLIKUM?

Velmi. Musíte je co nejvíce zaujmout. A protože v Tel Avivu se život odehrává i na pláži, zahájení proběhlo přímo tam. Efektní show Matěje Kodeše či koncert skupiny TAM TAM BATUCADA při západu slunce nad Středozemním mořem i jejich společné finále s izraelskými bubeníky pláž doslova roztančilo.

CO JSTE PAK USPOŘÁDALI VE MĚSTĚ?

V samotném centru jsme vystavili fotografie dokumentující cestu Česka od roku 1989 do současnosti. Nechyběly ani snímky zachycující návštěvu českého premiéra Petra Fialy v Kyjevě a jeho setkání s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským.

KTERÉ AKCE BYSTE VYZDVIHL?

Určitě výstavu „Voda a civilizace“, jejímž kurátorem byl Miroslav Bárta. Dále akce připravené ve spolupráci s Královéhradeckým a Pardubickým krajem, ať už v Jeruzalémě výstavu fotografií dokumentující záchranu židovských památek Východních Čech či vystoupení Divadla Drak. A na závěr také „Evropskou noc literatury“.

O TÉ BYLO HODNĚ SLYŠET I U NÁS.

Byl to skutečně megaprojekt, který jsme v rámci EUNIC iniciovali na začátku roku 2022. Rok předtím jsme zde totiž uskutečnili vůbec první a dosti úspěšnou „Noc české literatury“. A řekli jsme si, že české předsednictví EU dává šanci zahájit tradici „evropských nocí literatury“.

CO TO ZNAMENÁ?

Představit současnou evropskou literaturu.

Jsme Evropané, pojďme tedy v Izraeli udělat evropský projekt. V tu chvíli jsme netušili, že se nám podaří zaujmout celkem 13 zemí EU.

ČTENÍ JSTE SPOJILI TAKÉ S VÝSTAVOU...

Ano, oslovili jsme školy, které pak mezi sebou dokonce soutěžily o účast, kdo z jejich žáků namaluje více obrázků na téma „Jak si představuješ Izrael v roce 2300?“. Žánrem tohoto prvního ročníku totiž bylo sci-fi.

ČEHO SI VY SÁM POVAŽUJETE?

Že Česko bylo v Izraeli vidět i slyšet. A že se do našich akcí zapojili i sami Izraelci a také toho, že logo CZ PRES bylo viditelné v Jeruzalémě, Tel Avivu, Haifě. Máme tedy na co navázat i v dalších letech.

Zahájení CZ PRES na Jerusalem Beach © Dana Keren

JE R U Z A L É M & T E L A V I V

Evropská noc literatury v Káhiře 2022 © Magdalena Dubnová

TEREZA SVÁŠKOVÁ ŘEDITELKA

České centrum Káhira přispělo k programu CZ PRES několika událostmi, vždy v úzké spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Káhiře. Prostory Cairo Opera House hostily koncert české a evropské vážné hudby v podání dvojice Marek Švejkar – Lenka Korecká. Dirigent Nayer Nagui se zapojil do projektu „Visions for Europe“. Velký úspěch sklídila „Evropská noc literatury“ v káhirské čtvrti Dokki. Zejména studenti si v hojném počtu našli cestu na „Evropské dialogy Václava Havla“ a rovněž projekci dokumentu „Občan Havel“.

Program, který byl představen pod záštitou předsednictví, byl žánrově pestrý a zaujal jak diplomatickou či akademickou obec, tak širší veřejnost. Zahrnoval například hudební vystoupení, filmovou projekci, odbornou konferenci nebo veřejná čtení literárních děl.

Káhira je metropolí, ve které vnímám velkou poptávku po kulturních akcích včetně těch českých. Dosavadní odezva je pozitivní a vede mě k optimismu. Těším se na propagaci české kultury také mimo hlavní město. V listopadu se podařila velice úspěšná akce, a to „Evropská noc literatury“, která je založena také na větším počtu tzv. čtecích míst. Největším otazníkem byla logistika. Nakonec se nám i díky skvělým partnerům podařilo všechna čtení umístit v příjemné vzdálenosti a publikum tuto novou zkušenost ocenilo. Většina návštěvníků se dokonce zúčastnila čtení na všech třech místech konání. Vybraný český román „Smrtholka“ spisovatelky Lucie Faulerové přitáhl zájem i pozornost posluchačů i přes nelehké ústřední téma.

Další úspěch představovala konference „Evropské dialogy Václava Havla“ s podtitulem „Moc dialogu“ na půdě veřejné univerzity Ain Shams provázená velkým zájmem ze strany studentů a studentek, pozornost budila také výstava mapující fascinující cestu české egyptologie. Ta je doposud umístěna přímo na zdi české ambasády a kolemjdoucí se u ní často zastavují, a dokonce se vedle vybraných panelů fotografují. Neumím si představit lepší interakci s českou kulturou.

KÁHIRA

RADKA RUBILINA ŘEDITELKA

Plány na období předsednictví přes noc proměnila válka, České centrum Kyjev však svou činnost nezastavilo. Prakticky okamžitě se soustředilo na konkrétní pomoc kyjevským kolegům a jejich rodinám, umělcům, partnerským institucím. Nové programy věnované českému předsednictví EU, které akcentovaly potřebu míru, sounáležitosti v konkrétní i symbolické rovině bylo sice možno spustit až od září, ale právě tyto programy nabyly v kontextu ruské agrese na Ukrajině naléhavý, hluboký a lidský rozměr.

Vůbec to nebyl snadný rok. V Českém centru Kyjev jsme si zažili chvíle, kdy nás paralyzoval strach. Stali jsme se jen tečkou na mapě, na kterou buď dopadne, nebo nedopadne raketa. Projekty k předsednictví jsme sice začali chystat rok a půl předem, ale plány rozmetala ruská invaze na Ukrajinu. Kompletně jsme změnili naši programovou činnost. Do léta jsme se soustředili na rezidenční projekty ukrajinských partnerů a umělců v Česku, od září jsme opět spustili projekty přímo na Ukrajině. Podařilo se uspořádat několik koncertů vážné hudby ve východních ukrajinských městech, zapojení byli hudebníci z místních filharmonií i ukrajinský dirigent.

Dokončili jsme velký projekt „České stopy v Zakarpatí“, mapující české architektonické dědictví na Ukrajině. Audio průvodce se nahrával ve sklepě, v době poplachu, při svíčkách. Spoléhalí jsme jen na dvě elektrobaterie – jedna držela v chodu počítač, druhá mikrofon a propojení s IT technikou. Podařilo se!

V září pak proběhla v Praze instalace sochy „Berehynia“ rezidentky Českého centra Kyjev Anny Nadudy. Tento silný symbol Anna začala tvořit bezprostředně po začátku války. Její dílo vnímám velice niterně, jako vítězství naděje a pracovitosti nad nepřízní osudu. Anina energie je silná a pozitivní, její sílu znázorňuje i socha Žena-strom, která drží dvě děti vysoko ve své koruně. I když ji zraňují údery do kmene a do větví, ona své děti nepustí a rány ji nemohou vyvézt z rovnováhy. Je mohutná, silná a dobrá. Je to ochránkyně – „berehynia“.

Socha „Berehynia“ Anny Nadudy v Holešovické tržnici © Anastassia Artemyak

KYJEV

Royal Philharmonic Orchestra / Cadogan Hall © České centrum Londýn

PŘEMYSL PELA ŘEDITEL

Vzhledem k Brexitu se prezentace Českého centra Londýn soustředila na společná evropská témata, bezpečnostní a humanitární situaci na Ukrajině, akcentovala však též rozvoj vzájemných kulturních vztahů a spolupráce. Vlajkovou lodí činnosti se stal multižánrový kulturní festival „Made in Prague“, který ve spolupráci s místními prestižními institucemi představil více než 15 tisícům návštěvníků hudební, filmovou, literární či výtvarnou nabídku, a nově také aktivity v oblasti inovací, vědy a udržitelnosti.

Navzdory rozdílnosti názorů na Brexit je vnímání Britů být existencí součástí evropského kulturního prostoru nezpochybnitelné. České předsednictví EU dalo v programové činnosti Českému centru Londýn příležitost prezentovat naši kulturu v evropském kontextu, často ve spolupráci se zástupci britské kulturní, vědecké, sportovní scény.

Zahájení bylo propsáno do výstavního projektu výtvarníků Böhma a Franty prezentovaného na festivalech KCAW (Kensington / Chelsea Art Week) a LFA (London Festival of Architecture), dále pokračovalo u příležitosti 100. výročí narození Emila Zátopka založením nové tradice charitativního běhu nesoucí Zátopkovo jméno. Významným úspěchem byl vznik prvního zahraničního Zátopkova stipendia,

kteří podporuje ve spolupráci s jedním z nejstarších anglických atletických klubů TVH (Thames Valley Harriers) sportovní aktivity mládeže. Oblasti lidskoprávní s odkazem na Václava Havla a současnou válečnou situaci na Ukrajině se věnovala symposia na univerzitách v Londýně a Cardiffu. Téma „Inovace a udržitelnost“ přiblížily projekty v Královském institutu vědy a také v Evropském domě EU Delegace a Evropském parlamentu, kde byla představena interaktivní výstava „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“.

Vrcholem se stal multižánrový festival „Made in Prague“, který byl zahájen Galakonzertem Královské filharmonie a ve spolupráci s významnými partnery jako TATE, Science Museum, Cadogan Hall, Royal Institution, RichMix nebo Prince Charles Cinema následně představil dalších 30 akcí. Závěrečné finále proběhlo na břehu Temže v BFI Southbank slavnostní projekcí filmu „Erotikon“.

LONDÝN

Rozhovory s monstrem výtvarnice Evy Koťátkové © České centrum Madrid

JANA POLÍVKOVÁ ŘEDITELKA

Evropská unie je ve Španělsku velmi dobře vnímána širokou veřejností včetně té politické. Válkou na Ukrajině nutnost sjednocené Evropy tak ještě silněji vzrostla. Projekty, které realizovalo České centrum Madrid během CZ PRES zahrnovaly častěji témata evropská, například zapojení škol do výtvarného projektu nebo konference o energetické nezávislosti Evropy. V nabídce se však objevily také projekty připomínající, že Česko je světovým vzorem ve sklářském řemesle nebo že současné výtvarné umění má co nabídnout.

JAK U VÁS PROBĚHLO ZAHÁJENÍ PŘEDSEDNICTVÍ?

České předsednictví EU jsme zahájili ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Madridu výstavou „Rozhovory s monstrem“ výtvarnice Evy Koťátkové v La Casa Encendida a den nato výstavou v Královských sklárnách La Granja „CZECH IN“ o inovacích, které přinesli Češi do světového sklářství.

KTEROU ŠPANĚLSKOU OSOBNOST JSTE DÍKY PROGRAMOVÉ NABÍDCE MOHLA POTKAT A ČÍM VÁS OBOHATILA?

Bylo jich za tu dobu mnoho, ale jednu bych určitě zmínila. Energická žena Ana Palacio, bývalá ministryně zahraničních věcí a evropská poslankyně, která působila v éře Václava Havla a Madeline Albrightové. Účastnila se „Evropských dialogů Václava Havla“, kde velmi zajímavě hovořila o současné Evropě.

KTERÉ AKTIVITY POVAŽUJETE ZA NEJVÝZNAMNĚJŠÍ?

Vedle již zmíněných se podařilo iniciovat jednání ohledně výměnných rezidenčních pobytů umělců mezi kulturními centry MeetFactory v Praze a madridským Mataderem, zahájit on-line výuku českého jazyka a s našimi původně neplánovanými aktivitami po vypuknutí války na Ukrajině se podařilo ukázat, jak je pro naši zemi důležitá svoboda a solidarita.

BUDOU MÍT PŘEDSEDNICKÉ AKTIVITY DALŠÍ VÝVOJ TAKÉ V LETOŠNÍM ROCE?

Snažíme se, aby všechny naše projekty měly návaznost, aby se dál rozvíjely. Díky projektu „Evropa 2050“ jsme navázali spolupráci se školami. Mural Přemysla Černého nám zase otevřel spolupráci s městskou částí Casarubuelos, kde dílo vzniklo.

A NA ZÁVĚR – CO VÁS NEJVÍCE PŘEKVAPILO?

Nakolik nás události v posledním roce sblížily.

MADRID

SIMONA CALBOLI ŘEDITELKA

České centrum Milán se snažilo svým kulturním a doprovodným programem zanechat na severu Itálie českou stopu, která bude viditelná nejen během českého předsednictví EU, ale i po jeho skončení. Zrealizováno bylo celkem šest projektů, jeden z nich přímo ve Výzkumném středisku Evropské komise v Ispře. Prostřednictvím hudby, umění street art nebo workshopů, vznikl také prostor pro otevřenou diskuzi nad současnými evropskými tématy.

Street Meets (Mural) Art / David Strauzz © České centrum Milán

K přípravám předsednických projektů jsme přistupovali s respektem. Spjovala nás vize, motivace a pocit hrdosti, že naše země přebírá štafetu vedení Evropy v mimořádně vypjaté chvíli. Samotné předsednictví bylo zahájeno koncertním vystoupením uznávaného českého tělesa „Collegium 1704“, které se konalo v téměř magické atmosféře milánského renesančního kostela Santa Maria della Passione.

Díky předsednictví jsme se však na realizaci našich projektů začali dívat jinou optikou a spíše než na „klasiku“ jsme vsadili na projekty využívající nejmodernější technologie. V této souvislosti bych pak ráda uvedla výtvarný projekt „Street Meets (Mural) Art“, který dýchá a tím napomáhá životnímu prostředí. Návštěvníci v Ispře tak dodnes mohou zhlédnout dvě muralové malby, které díky využití speciálních pigmentů zpracovávají oxid uhličitý na kyslík. Autorem těchto maleb je česko-kanadský street-artový umělec David Strauzz, který v italském výzkumném středisku Evropské komise vytvořil portréty spisovatele Karla Čapka a bývalého prezidenta Václava Havla. Oba muraly byly dokončeny symbolicky v Den vzniku samostatného Československa (28. října). Zajímavostí je, že písmena, která se v dílech objevují, představují kódy. Jejich rozklíčováním pak divák může přečíst citát Karla Čapka a Václava Havla, přičemž právě ten Havlův vnímám v dnešní době jako vysoce aktuální: „Pracujte na něčem, co je dobré, a nikoli jen proto, že to má šanci na úspěch.“

MILÁN

BLANKA NÁVRATOVÁ ŘEDITELKA

Po dlouhém čase provázeném pandemickými restrikcemi byly otevřené akce a události organizované Českým centrem Mnichov vítaným návratem do kulturního života. Pozornost budily literární, hudební i výstavní projekty, avšak hodně se také diskutovalo. Zásadní témata česko-německých, respektive evropských rozhovorů se vracela, především pak válka na Ukrajině, otázka lepšího povědomí o sousední zemi nebo výuka češtiny v bavorských příhraničních regionech.

Předsednické období jsme zahájili historicky první živou akcí mnichovského klastru EUNIC, „Nocí literatury“, která proběhla pod názvem „Evropa v originále“. Díla se četla v původním jazyce. Spolu s českou spisovatelkou Dorou Kaprálovou a hosty pozvanými dalšími čtyřmi kulturními instituty zde vystoupila také ukrajinská spisovatelka Ljubov Jakymčuk i začínající mnichovské autorky a autoři, kteří se přihlásili do otevřené výzvy.

V září a říjnu jsme prezentovali výstavu „Evropa jako úkol“, a to přímo na půdě Akademie pro politické vzdělávání v Tutzingu. Zde také proběhla dvoudenní konference na téma současných česko-německých vztahů v evropském kontextu, doprovázená úspěšnou výstavou fotografií a myšlenek Václava Havla. Ostatně, Havlův odkaz byl východiskem workshopu konaném v rámci „Evropských dialogů Václava Havla“, který byl určen pro středoškolské studenty. Více než sto mladých lidí se v jeho průběhu zabývalo aktuálními tématy – na pořadu dne bylo třeba životního prostředí nebo fake news. Diskuzi moderoval devatenáctiletý student politologie, klimatický aktivista a Mladý delegát Německa do OSN Joshua Steib, který spolu s hosty dokázal vytvořit v historickém zasedacím sále mnichovské Staré radnice strhující a přátelskou atmosféru, díky níž po celou dobu debaty přicházel z publika jeden dotaz za druhým. Právě setkání s Joshuou Steibem mi zůstane jako jedna z nejpozitivnějších vzpomínek na předsednické akce v Mnichově.

Evropské dialogy Václava Havla © České centrum Mnichov

MNICHOV

MIROSLAV KONVALINA ŘEDITEL

Úvahy o tom, jak připomenout české předsednictví EU, vedly tým Českého centra New York k tomu, že se rozhodl zorganizovat akce, které přiblíží evropskou kulturu v USA spolu s ukázkou otevřenosti k dialogu. Ke spolupráci byly přizvány význačné osobnosti. Každý projekt se konal jinde a pro jiné publikum, které spojoval zájem o přítomnost i budoucnost. Mezi nejvýznamnější projekty patřila „Evropská noc literatury“, mezinárodní konference „Havel a naše krize“ a výstava „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“.

Po několika letech vynuceného klidu jsme vystihli ve Spojených státech hlad po návratu k diskuzi a ochotě zamýšlet se nad havlovskými tématy v nových souvislostech. Využili jsme nápadu profesora Milana Babíka uspořádat na jedné z prestižních amerických vysokých škol Colby College na severovýchodě Spojených států konferenci, na které by se setkali myslitelé Ameriky a Evropy, kteří znají filozofii Václava Havla, denně ji rozvíjejí, nebo s ní polemizují z dnešní perspektivy. Timothy Snyder, Marci Shore, Paul Wilson, Michael Žantovský, Jacques Rupnik nebo Martin C. Putna hovořili ke studentům i pedagogům v sále a dále pak také přes videozáznamy.

Hlavním tématem konference připravené ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla byla současná krize hodnot a téma jejich udržitelnosti, svobody, demokracie a míru. Konference se zabývala různými tématy, která ohrožují udržitelnost svobodné občanské společnosti, především však krizí jazyka, krizí pravdy, krizí laskavosti, a současně hledala odpovědi na otázky, jak reagovat na existující výzvy, jakými jsou nerovnost, nespravedlnost, potlačování občanských svobod a zneužívání demokratického uspořádání jako takového.

Na tuto konferenci volně navázala také letošní Evropská noc literatury v New Yorku. Na tomto ročníku, který opět organizovalo České centrum New York a EUNIC New York, tentokrát ve spolupráci s Americkým ukrajinským institutem, se představilo 11 evropských autorů. Jako vždy probíhala živá čtení a diskuse s autory. Hlavní panelovou diskusi „Mír a literatura“ moderoval Andrew Singer z Radia Trafika Europe.

Ve třetím, tentokrát výstavním projektu, jsme vyzdvihli sedmnáct Cílů udržitelného rozvoje, jak je vidíme my Češi, Evropané a světoobčané. Problémy viděné našimi vědci a vědeckými pracovišti, které už pociťují všichni. Témata, ke kterým se budeme i v roce 2023 vracet.

JIŘÍ HNILICA ŘEDITEL

Předsednický půlrok poskytl ve Francii příležitost upozornit na současnost Česka, prostřednictvím Českého centra Paříž pak na bohatost jeho kultury. Po celý rok se vedl „dialog mezi Paříží a Prahou“. Díky partnerské spolupráci se podařilo uskutečnit celou řadu projektů pokrývajících oblast filmu, literatury, výtvarného umění či hudby. Navíc nejde o uzavřený půlrok, společné diskuze krystalizují do podoby dlouhodobých počinů (rezidencí), které mimo Paříž prokvétají i do regionů. Jedinečná příležitost česko-francouzských vztahů byla plně využita.

PODPOŘILO PŘEDÁNÍ PŘEDSEDNICTVÍ OBECNĚ ČESKO-FRANCOUZSKÉ VZTAHY?

Ano, pro Paříž platí, že rok 2022 lze považovat za společný, francouzsko-český evropský kulturní projekt. Předávání pomyslné štafety mezi oběma zeměmi iniciovalo řadu bilaterálních projektů, do kterých České centrum Paříž aktivně vstupovalo.

UVEDETE NEJVÝZNAMNĚJŠÍ?

Na prvním místě je to speciální ročník festivalu „Move“ s důrazem na soudobé a performativní umění, organizované společně Národní galerií Praha a Centrem Pompidou, nebo největší přehlídka němého filmu Národního filmového archivu a Fondation Jérôme Seydoux Pathé.

V ČEM BYL PROGRAM ČESKÉHO CENTRA PAŘÍŽ JINÝ OPROTI MINULOSTI?

Odlišnost spočívala především v propojenosti naší programové agendy jako celku. Iniciovali jsme celou řadu inovativních projektů napříč jednotlivými centry a zeměmi, Česká centra se upevnila jako síť, po které proudí české kulturní impulzy do Evropy a světa. V Paříži jsme kladli důraz na široce pojímanou kulturní prezentaci od vážné hudby, jazzu, tance, až k výtvarnému umění, fotografii, literatuře a divadlu, a to i tomu loutkovému.

NEZAPOMÍNALI JSTE VŠAK ANI NA UKRAJINU...

Ovšemže ne! Otevřeli jsme prostory ukrajinským umělcům. Ale především jsme ve spolupráci s pařížskou školou Beaux Arts uskutečnili dvě velké charitativní aukce, na kterých se vydražilo umění

za více než 30 000 €. Kapka v moři, která ukazuje, že múzy ve válce ne vždy mlčí.

ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU SKONČILO. KDYBYSTE MOHL VRÁTIT ČAS A PROŽÍT ZNOVU JEDEN MOMENT, KTERÝ BY TO BYL?

Důstojnost a zodpovědnost, s jakou se Česko svého předsednictví ujalo a dokázalo udržet po šest měsíců. Důstojnost, potvrzená dvěma koncerty duchovní hudby v chrámech St. Eustache a St. Sulpice. To je pocit, ke kterému se rád vracím.

Lukáš Hofmann, Sospiri / Festival Move, Centre Pompidou © Hervé Véronèse

PAŘÍŽ

HANA SCHENKOVÁ ŘEDITELKA

České centrum Rotterdam se rozhodlo připravit program, který osloví návštěvníky i mimo období CZ PRES. Nejviditelnějším projektem se stal mural Patrika Antczaka. Ve spolupráci s Univerzitou Leiden se konaly „Evropské dialogy Václava Havla“. Dále se uskutečnila výstava fotografií, na zdejších festivalech se promítaly české filmy, proběhla sportovní výzva, natočily se příspěvky pro „Visions for Europe“ a české vánoční ozdoby vytvořily atmosféru ve třech nizozemských městech. České předsednictví EU pak zakončil vánoční koncert.

Přípravy na předsednictví začaly už během roku 2021. Za stěžejní projekt jsme si zvolili „Street Meets (Mural) Art“. Naším cílem bylo, aby to byl smysluplný a dobře připravený projekt, který by byl součástí místního kontextu. Hned na začátku jsme čelili velké výzvě, protože jsme potřebovali zeď. Jako zásadní se ukázala spolupráce s Blind Walls Gallery v Bredě. Jedná se o renomovanou galerii muralů, která má na svém kontě více než sto úspěšných realizací. Ředitele galerie Dennise Elberse jsme vyslali na kurátorskou cestu do Česka. V Bredě padla volba na ilustrátora Patrika Antczaka. Do projektu byli od začátku zapojeni studenti místního gymnázia pod vedením učitelky výtvarné výchovy Willy Duffhues, jejíž nadšení a energie byly

nakažlivé. Studenti pomohli Patrikovi s rešerší témat i s malováním. To, že u odhalení byli Paul Depla, starosta Bredy a Kateřina Sequensová, velvyslankyně ČR v Nizozemsku, svědčí o mnohém. Na muralu se v pomyslné kavárně setkávají historické postavy, a to jeden z bývalých starostů Bredy Antonius Guljé, J. A. Komenský, Kazimir Malevič, Pallas Athéna a Čapkův robot. Patrikova malba je umístěna u budovy gymnázia v centru města a je součástí turistické a cyklistické stezky. Nezapomenutelná jsou všechna setkání a rozhovory u muralu a to, kolik mladých lidí projekt oslovil. Patrik se do Bredy brzy vrátil. V lednu zde předával zkušenosti s realizací muralu studentům výtvarné akademie a svou ilustrátorskou praxi přiblížil studentům gymnázia.

Street Meets (Mural) Art – Breda / Patrik Antczak © Rosa Meininger

ROTTERDAM

PETRA BŘEZÁČKOVÁ ŘEDITELKA

České centrum Řím představilo významné osobnosti české historie i současnosti napříč všemi obory od architektury přes literaturu, divadlo či výtvarné umění až po vědu. Pořádalo akce nejen v italských regionech, ale i na Maltě a ve Vatikánu. Vedlo dva významné projekty římského a neapolského klastru EUNIC a ve spolupráci se zastupitelskými úřady ČR v Římě a při Svatém stolci představilo Česko jako kreativní zemi talentů.

JAK JSTE PROŽÍVALI PŘEDSEDNICTVÍ?

Itálie, jako členská země EU, vnímala české předsednictví EU skutečně intenzivně. Připravili jsme několik velkých projektů z vlastní produkce se zaměřením na spolupráci s římským a neapolským klastrem EUNIC.

KONKRÉTNĚ?

„Quartieri di Vita 2022“. Z původně regionálního projektu, který se časem úspěšně rozšířil, se stal mezinárodní festival sociálního divadla mající za cíl napomáhat znevýhodněným skupinám v jihoitalském regionu Kampánie. Jeho součástí bylo sedm divadelních workshopů vedených sedmi evropskými divadelními režiséry, mezi nimiž je také Jana Svobodová z pražského Divadla Archa, která vytvořila s neapolskými mladistvými jedinečné přestavení „Perché non io?“. Toto představení současně otevřelo oslavy výročí 100. Italského kulturního institutu v Praze. Další z těchto počinů pak představuje výstava „Ve znamení svobody“, která byla věnovaná snům mladistvých vězňů.

NEVŠEDNÍ TÉMA...

Ano, vzniklo s konkrétním cílem: chtěli jsme věnovat hlas i takovýmto skupinám s propojením jejich úvah o svobodě a důstojnosti trestu otců zakladatelů Evropy. Projekt se konal ve spolupráci s italskými vládními představiteli, zapojilo se například Ministerstvo kultury, Ministerstvo spravedlnosti, vládní zmocněnkyně Silvia Costa, Zastoupení EK v Itálii.

ČESKÉ CENTRUM ŘÍM BYLO VIDĚT I NA MALTĚ.

Ano. V rámci mezinárodního filmového festivalu Malta FILM jsme promítali český snímek Pavla Boreckého „Žít vodu“, který stejně jako festival akcentoval otázku udržitelnosti a životního prostředí.

NA KTERÝ Z PROJEKTŮ NEZAPOMENETE?

Na tradiční silvestrovský běh Atleticom „We Run Rome“ s účastí 8 000 běžců, který patří k nejkrásnějším běhům na světě. Letošní ročník byl věnován také Emilu Zátopkovi a předání českého předsednictví Švédsku. Velvyslanec ČR v Itálii Jan Kohout předal na hlavním pódiu symbolický štafetový kolík předsednictví Janu Björklundovi, velvyslanci Švédska v Itálii.

ŘÍM

Evropské dialogy Václava Havla © Hristo Georgiev

DAGMAR OSTŘANSKÁ ŘEDITELKA

Uplynulých šest měsíců bylo v Českém centru Sofie více než intenzivních, a není divu. Jednou z priorit veškerých aktivit bylo zanechat českou stopu v teritoriu. České předsednictví EU je výjimečnou událostí, která se opakovala teprve podruhé v historii Česka, a to po 13 letech. Českému centru Sofie se podařilo oslovit 13 obchodních partnerů, kteří finančně i materiálně podpořili vybrané projekty. Významná byla v tomto období těsná spolupráce s Velvyslanectvím ČR v Sofii.

V rámci CZ PRES jsme realizovali několik vlastních projektů a současně představili tři hlavní: „Noc literatury“, kterou v Bulharsku zakládalo České centrum Sofie před 12 lety, „Street Meets (Mural) Art“, kde jsme navázali na spolupráci s umělcem Tomášem Starým, a „Evropské dialogy Václava Havla“. Současně se podařilo realizovat již zmíněné vlastní projekty, mezinárodní festival o lidských právech „Sofia DocuMental“, „CLAYPAUSE“ (výstava keramika a designéra Romana Šediny), „Příběh vázy“ (klauzurní práce studentů Katedry keramiky a porcelánu z UMPRUM, pod vedením Milana Pekaře a Terezy Slukové), „Z černého stínu“ (výstava Lenky Klodové, kurátorky Vjery Borožan z Muzea současného umění v Hradci Králové), „Design Vánoc?!“ (výstava kurátorky Adély Pomothy ze Severočeského Muzea v Liberci a ve spolupráci

s Libereckým krajem) a „Christmas Treasure“ (výstava kurátorů Dagmar Havlíčkové a Petra Nového z Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou).

Novinkou byl „Český den“, jednodenní open air akce v centrálním parku v Sofii. I přes bouřkové odpoledne se akce skvěle vydařila. Po celou dobu předsednictví jsme se zaměřovali na Ukrajinu. Pořádali jsme debaty, výstavy a filmové projekce ve spolupráci s Velvyslanectvím Ukrajiny v Bulharsku.

Poslední půlrok byl rozhodně nejintenzivnějším obdobím v mém pětiletém mandátu. Chtěli jsme se „blýsknout v teritoriu“ a současně měli radost z toho, jak se daří šířit dobré jméno Česka v Bulharsku.

SOFIE

Slavnostní koncert v Seoul Arts Center © České centrum Soul

MICHAL EMANOVSKÝ ŘEDITEL

Koncept „předsednictví“ je obecně v Koreji málo známý, a tak České centrum Soul vsadilo při realizaci svých programů také na komunikaci prostřednictvím webu a sociálních sítí. Na svých internetových stránkách otevřelo atraktivní galerii zaměřenou na mladé české umělce, ale nezapomnělo ani na živé akce typu výstavy ke 100. výročí narození Emila Zátopka, nebo na prezentaci českých knih a moravských krojů. Předsednictví bylo zakončeno slavnostním koncertem v Seoul Arts Center.

Vztah Korejců k naší zemi je vstřícný, třebaže obecně platí, že jsme zemí s odlišnou kulturou i historií. Není to zcela přesné, Korea, stejně jako Česko, v minulosti často nerozhodovala o svém osudu sama, byla okupována Japonskem a my zase máme podobnou zkušenost s ruskou okupací. Korejci, stejně jako my, museli za svou suverenitu bojovat, takže určitá propojení existují. Evropský model předsednictví je však i tak pro většinu široké veřejnosti vzdálený a nijak jej neprožívá.

Prezentace českého předsednictví zde tedy nebyl snadný úkol, ale díky atraktivní programové nabídce se podařilo zaujmout tisíce lidí, neboť jsme vsadili také na sociální sítě a internet. Spustili jsme on-line projekt s názvem „New Perspectives – Young Talents in Czech Art“, který představil mladé české umělce formou web galerie, jejímž kurátorem je Nikola Ivanov.

V rámci tzv. živých akcí velice rád vzpomenu na projekt „G-Line Book Street“. V komplexu budov (kde dříve bývalo kolejiště a nyní je park) proběhla výstava českých knih (byl zde však k vidění i pravý český Čtyřlístek), nebo ukázky moravských krojů. Představili jsme výstavu „České hrdinky“ ve městě Pyeongtaek a výstavu fotografií Davida Těšínského ve městě Yeosu.

Předsednictví jsme 31. 12. ukončili slavnostním koncertem v Seoul Arts Center, kde se korejští posluchači dozvěděli o předání předsednictví Švédsku.

Mám-li dané období shrnout jednou větou, šlo nám hlavně o to dostat ke Korejcům kvalitní obsah a to nejlepší z naší kultury, umění i vědy.

SOUL

STOCKHOLM

MICHAL BRENNER ŘEDITEL

Třebaže program kulturních aktivit konaných pod hlavičkou Českého centra Stockholm obsáhl klasické formáty typu hudebních vystoupení, filmových projekcí, literárních setkání či výstav, jedno zůstává jisté: větší část programu se zaměřila spíše na témata spojená s udržitelností a budoucností. Ne náhodou se pak výstavy „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“ nebo „Laboratoř budoucnosti“ dostaly do hledáčku pozornosti široké veřejnosti a ještě dnes, v době švédského předsednictví, se zde o nich hovoří.

Švédsko je rozlohou třetí největší zemí EU s poměrně odlišnou kulturou, ale i tak zde zůstává několik aspektů, které Švédy spojují: zájem o sociální politiku, zdravý životní styl, akcent na svobodu. Právě z toho jsme vycházeli při plánování předsednických programů a vsadili zejména na udržitelnost a ekologii. Těmto tématům jsme přizpůsobili i výběr venkovního prostoru, kde se mělo vše odehrávat. Volba padla na stockholmské komunitní centrum Frihamnstorget (Náměstí svobodného přístavu). Alternativní prostor sestává z uskupení vyřazených přepravních kontejnerů v přístavní části města provozovaném neziskovou organizací Blivande, která se věnuje udržitelnosti a inovacím v oblasti ekologie či designu. Společně jsme zde organizovali panelové diskuze, workshopy, módní přehlídky, a tím prostor na celé léto oživil. Samozřejmě jsme nezapomínali ani na prezentace rozsáhlejších tematických projektů, „SDGs: Innovations for a Sustainable Future“ či „Laboratoř budoucnosti“. První z nich cílil na osvětu o cílech udržitelného rozvoje prostřednictvím ilustrace Pavla Fuksy a rozpohybované AR aplikace českého startupu VR Mushashi, druhý se zabýval tématem ekologie a produktů vyrobených s ohledem na udržitelnost.

Akcí bylo samozřejmě mnohem více, ale právě tyto události jsou z mého pohledu nejvýznamnější, neboť jejich prostřednictvím se nám podařilo otevřít dialog s partnery, zapojit se do témat aktuálních nejen pro Česko či Skandinávii, ale celou EU, a v neposlední řadě pak švédské veřejnosti představit zajímavý projekt z oblasti rozšířené reality.

Artmat © České centrum Tbilisi

IVANA BURSÍKOVÁ ŘEDITELKA

Gruzie není členskou zemí EU, takže by se mohlo zdát, že české předsednictví bude opomíjeno, ale ve skutečnosti je pravdou opak. Zasluhou Českého centra Tbilisi zde bylo o Česku hodně slyšet a dobře se o něm také hovořilo. Největší pozornost v zemi silně ovlivněné válkou na Ukrajině vzbudila velká konference zabývající se odkazem Václava Havla. Úspěch provázal například výstavu „Ora et Lege“ nebo projekt „Artmat“. Závěr roku se pak zatřpytil v lesku vánočních ozdob z rodinné firmy Rautis, které byly roku 2020 připsány na seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO.

JAKÁ UDÁLOST BYLA Z VAŠEHO POHLEDU NEJVÝZNAMNĚJŠÍ?

Jednoznačně konference na téma tzv. spravedlivé společnosti, která se zabývala budoucností vztahů EU a Gruzie v rámci projektu „Dialogy Václava Havla“. Na toto téma letos navazujeme debatami se studenty.

A VÝSTAVNÍ PROGRAM?

Ráda vzpomínám na výstavu „Orga et Lege“ o mezigeneračním dialogu básníků nebo na výstavu „Iconic Ruins“ připomínající stavby vzniklé za socialismu na území Východního bloku – a pak také „Artmat“.

TO ZNÍ ZAJÍMAVĚ! PŘIBLÍŽÍTE VÍCE?

Česká centra oslovila ke spolupráci Artmat, který je zaměřen na prezentaci českého vizuálního umění ve veřejném prostoru prostřednictvím děl (zejména mladých autorů) umístěných v repasovaných automatech. Společně byla v kurátorském vedení Josefíny Frýbové a Petry Widžové připravena speciální edice na téma udržitelnost. Automat byl umístěn poblíž hojně navštěvovaného Café Mziuri a letos se přesouvá do komunitního Café Sling v centru Tbilisi.

JAK REAGOVALI GRUZÍNCI?

Gruzínci obecně mají smysl pro humor i umění a tímto nápadem byli doslova unešeni!

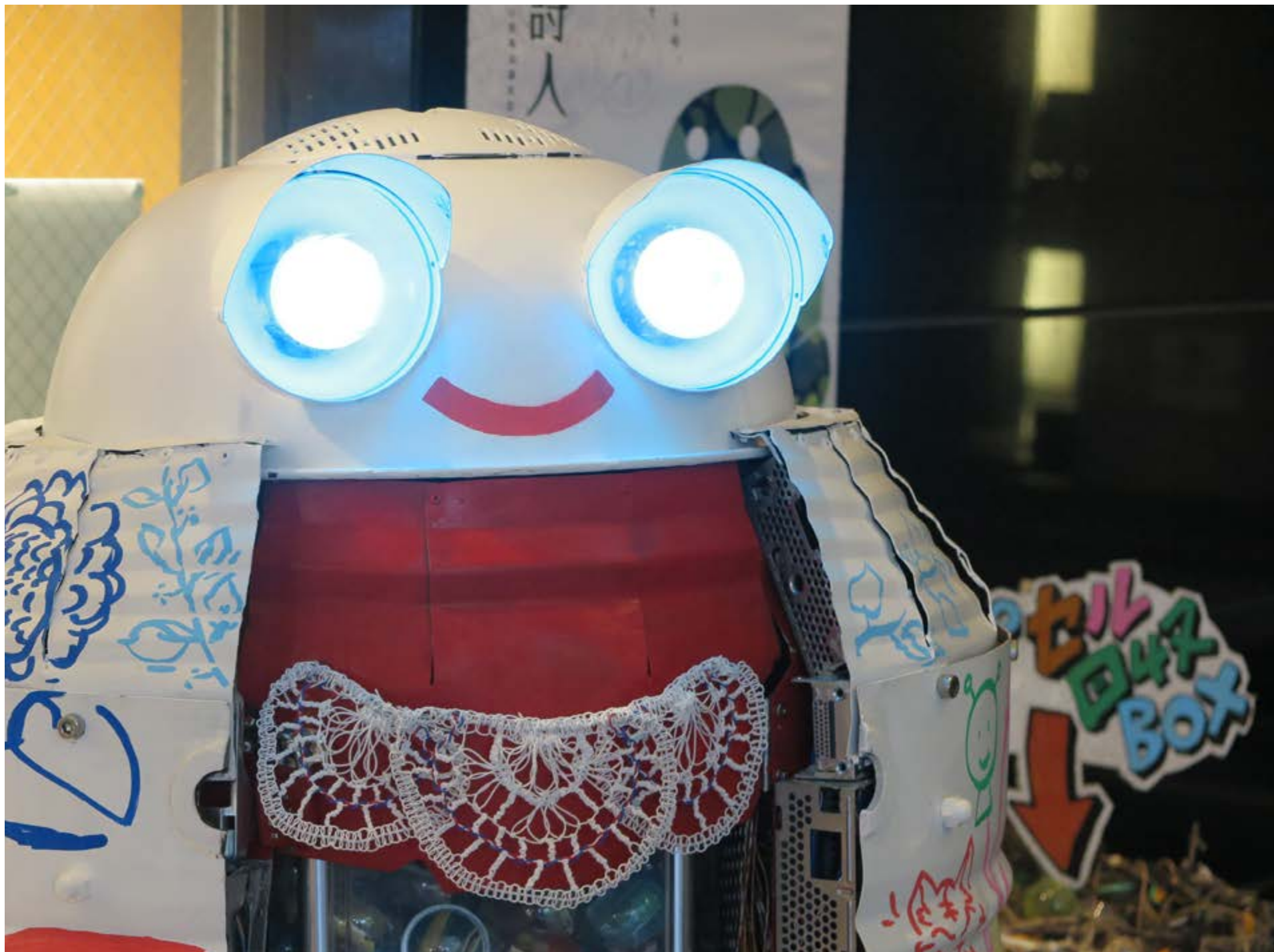
AKCE SE KONALY I MIMO HLAVNÍ MĚSTO?

Z větší části ano. Vedle Tbilisi jsme představili Česko v přímořském Kobuleti nebo na nejvýchodnějším cípu Gruzie, v Dedoplistskharu.

JAK JSTE PAK POJALI VÁNOCE?

V rámci festivalu tradičních řemesel „Ethnofest“ jsme uskutečnili vůbec první mimoevropský workshop výroby perličkových ozdob, vedený Barborou a Markem Kulhavými z firmy Rautis z Poniklé. Gruzínci vnímali ozdoby stejně jako Češi. Ke stánku jich přišly tisícovky, všichni nadšeně vzpomínali a shodli se, že přesně takoveto ozdobičky znají z dětství.

Tbilisi

Robot Poet © Jakub Válek

EVA TAKAMINE ŘEDITELKA

Pro České centrum Tokio představovalo české předsednictví EU výzvu především proto, že při plánování projektů bylo nutné vycházet z předpokladu spíš nižšího zájmu japonské veřejnosti o evropské instituce. Na druhou stranu vnímali Japonci, vzhledem ke své omezené zkušenosti s Evropskou unií, CZ PRES bez předsudků. Toho využilo ČC Tokio k prezentaci Česka jakožto země, která je svými hodnotami pevně zakotvená v širším evropském rámci a zároveň je schopná čelit společenským, ekologickým a politickým problémům dneška.

Povědomí o evropských institucích, včetně Rady EU a jejího předsednictví, je mezi běžnou japonskou populací velmi nízké. Naší snahou tedy bylo upozornit na předsednictví přístupnou formou – apelem na sdílené hodnoty a jejich důležitost v současném světě.

Předsednictví jsme v Japonsku zahájili výstavou „Richard Coudenhove-Kalergi a jeho vize evropského sjednocení“. Richard Coudenhove-Kalergi, jehož matka Mitsuko byla Japonka, se stal ve 20. letech 20. století jako československý občan zakladatelem panevropského hnutí, které je považováno za jeden z ideových zdrojů evropského sjednocení.

Loňský ročník „Českého festivalu“, který představuje největší námi pravidelně pořádanou akci v Japonsku, byl věnován právě českému předsednictví EU a do programu byla zařazena například prezentace k oslavě Evropského dne jazyků. Dnes už se však nekoná pouze v Tokiu ale také v Sakai nebo na ostrově Okinawa.

Pozitivně hodnotím třeba zajímavě provázaný projekt „Robot Poet“. Po otočení kolečkem na robotově hrudi z něj vypadne kapsle se semínkem lípy a českou básní na téma ekologie, udržitelnosti či humanismu v éře digitalizace. Ráda vzpomínám také na prezentaci českého loutkového divadla. Japonci totiž milují českou loutku, což potvrdilo i veleúspěšné turné loutkového divadla Alfa s představením „Pozor Zorro!“, na kterém se České centrum Tokio podílelo a které přilákalo více než 10 000 diváků!

Obyvatelé Japonska mají o Evropě mnohdy zkreslené představy, ale i tak věřím, že se na Evropu dívají s respektem k její historii, kultuře a hodnotovému systému, který se výrazně projevuje při řešení společenských a ekologických problémů.

TOKIO

Mural v Komuně – Varšava / Petra Dočekalová © Rafał Motyl

TAŤJANA LANGÁŠKOVÁ ŘEDITELKA

České předsednictví EU bylo vítaným impulsem pro pořádání různorodých akcí s cílem přinést co nejširšímu polskému publiku ukázkou současné české umělecké tvorby i reflexi sociální problematiky. Ve Varšavě, Opolí, Poznani, Kamenné Hoře, Vratislavi, Bělostoku a Řešově probíhal po celý rok bohatý kulturní program: běh diplomatů, dva open air koncerty Police Symphony Orchestra, festivaly, autorská setkání, diskuze, soutěž pro školy, muraly ve 3 destinacích a výstavy (Aerobic, Laboratoř budoucnosti, Zátpek, CZECH IN, Nomad, Stroj na navracení empatie, Tady a teď, SDGs: Innovations for a Sustainable Future).

JAK JSTE VY SAMA VNÍMALA ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU?

Pro mne osobně předsednictví představovalo příležitost prezentovat Česko napříč velkým polským teritoriem jako otevřenou progresivní zemi se silným kulturním potenciálem a současně možnost vyjádřit solidaritu Ukrajině.

KONKRÉTNĚ?

V rámci projektu „Český víkend“ v centru Varšavy vznikl mural v ukrajinských barvách, na zahájení předsednictví jsme uspořádali běh a sbírku pro Ukrajinu, se kterou otevřeně sympatizujeme.

CO OBNÁŠEL „BĚH DIPLOMATŮ“?

Přátelský běh na podporu Ukrajiny. Zahajoval CZ PRES a setkal se s velkým ohlasem, běželo

se z varšavského parku Łazienki do Českého centra Varšava na náměstí Václava Havla. Vznikl v synergii s kolegou ze zastupitelského úřadu, který se ho s řadou diplomatů aktivně zúčastnil. Sportovních akcí jsme ale měli víc – výstavy, filmové projekce i lekce aerobiku.

JAKÝ PROJEKT BYL NEJNÁROČNĚJŠÍ?

Z hlediska kooperace a logistiky jednoznačně „Český den“ na náměstí Defilad. Oficiálně zahajoval české předsednictví EU pro širokou polskou veřejnost. Měsíce jsme dolaďovali program, málem odpadl stěžejní koncert. A když se podařilo vše zařídit, včetně dopravy a ubytování pro 60 hudebníků, stávkovalo počasí.

KDYBYSTE MĚLA UPLYNULÉ OBDOBÍ SHRNOT TŘEMI VĚTAMI, JAK BY ZNĚLY?

Celý rok 2022 byl pro nás dobrou velmi intenzivní, vyžadující značnou míru kreativity, flexibility a velkého nasazení. Těšíme se z úspěšné realizace programu. Velký dík patří nejen týmu Českého centra Varšava, ale i našim partnerům, kolegům z ústředí a Velvyslanectví ČR ve Varšavě.

VARŠAVA

MOJMÍR JEŘÁBEK ŘEDITEL

České předsednictví EU bylo v Rakousku mimořádně úspěšné na poli diplomatickém, společenském i kulturním. Také České centrum Vídeň připravilo atraktivní program. Velice dobře rezonovala výstava odkazující na Chartu 77, literární projekt „Noc literatury“ nebo hudební vystoupení českého operního pěvce Adama Plachetky, který společně s dirigentem Romanem Válkem představil hudební novinku „Molieri“.

MÁ KULTURNÍ DIPLOMACIE V RAKOUSKÉM PROSTŘEDÍ NĚJAKÁ SPECIFIKA?

Určitě. Vídeň patří v oblasti kultury k top metropolím světa, ale co zde zabírá v ose Češi-Rakušané je společné kulturní dědictví. Ukázal to například velký zájem o brněnsko-plzeňskou výstavu o Adolfu Loosovi. Přibližovala méně známé aspekty obecně známé osobnosti.

A V RÁMCI PŘEDSEDNICTVÍ?

V rámci předsednictví se „četlo“. Podařilo se realizovat „Noc literatury“ s evropským přesahem při zapojení devíti zahraničních kulturních institutů i ambasad. Největší hvězdou večera byl spisovatel Jaroslav Rudiš, největším objevem Malťan Adrian Grima. Maltština a maltská literatura není příliš známá.

V LISTOPADU JSTE MĚLI VÝZNAMNÉHO HUDEBNÍHO HOSTA.

Ano, svůj nový projekt „Molieri“ zde osobně představil Adam Plachetka. Dílo obsahuje operní árie Mozarta a Salieriho, přičemž oba velikány nepřibližuje jako nepřátele, nýbrž jako svébytné umělce.

JAK JSTE ZAHAJOVALI CZ PRES?

Výstavou „Víteň múzická“ představující tvorbu tří výtvarníků z okruhu Charty 77, doplněnou projektem „Jan Patočka. Filosof a nepřátelská osoba“. Instalace zahrnovala i sklepní prostory, kde byla mrazivě působivě evokována atmosféra filosofova pohřbu, a to fotodokumentací StB a řevem motocyklů, které měly přehlušit pietu.

KDYBYSTE MĚL VYBRAT DVA NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ PROJEKTY V RÁMCI PŘEDSEDNICTVÍ, KTERÉ BY TO BYLY?

„Noc literatury“, která se této míře a rozsahu konala ve Vídni poprvé a pak výstava o Janu Patočkovi.

PROČ ZROVNA TATO VÝSTAVA?

Téma Charty je u našich sousedů stále aktuální. Patočkovo jméno logicky přitahuje pozornost. Naše pozitivně vnímané předsednictví se tak propojilo s nejlepší tradicí našich vztahů.

ČEŠI A RAKUŠANÉ. CO MAJÍ SPOLEČNÉHO A V ČEM SE ODLIŠUJÍ?

Odpovím citací Jiřího Gruše: „Jsme jeden národ, lišící se jen jazykem.“

Spisovatel Jaroslav Rudiš na Noci literatury © Kristýna Jordánová

VÍDEŇ

ATHÉNY

- Street Meets (Mural) Art
- „Afrodita dnes“ / Sdružení českých umělců grafiků HOLLAR v Muzeu G. Gounaropoulos v Athénách
- Mezinárodní festival poezie

BERLÍN

- Dlouhá noc evropského literárního překladu
- Trienále moderny – zahájení a doprovodný program kzahájení
- Endlich entspannt?! Tschechien und Deutschland in Europa

BRATISLAVA

- Noc literatury 2022
- Innovations for a Sustainable Future na veletrhu Bibliotéka, Incheba Expo Bratislava
- České výstavy na Bratislava Design Week: [CZECH IN](#) / [Jakub Berdych Karpelis](#) | [Narcis](#) / [Laboratoř budoucnosti](#)

BRUSEL

- Focus on Czechia v BOZAR
- Imagine me (for what I could be)
- WE'RE NEXT BRUSEL

BUDAPEŠŤ

- Noc literatury 2022: [Debrecín](#) / [Budapešť](#)
- Moving Towards the Future – Jóga s Českým centrem Budapešť
- Evropské dialogy Václava Havla

BUKUREŠŤ

- Laboratoř budoucnosti: ECO? Český design na cestě k udržitelnosti
- Evropské dialogy Václava Havla
- Muraly ve veřejném prostoru – Maria Makeeva na festivalu v Sibiu

JERUZALÉM & TEL AVIV

- Zahájení CZ PRES v Izraeli: [Matěj Kodeš](#) / [Tam Tam Batucada](#) / [Výstava „Od sametové revoluce po současnost“](#)
- Evropská Noc literatury
- Voda a civilizace

KÁHIRA

- Koncert české a evropské vážné hudby: Marek Švejkar & Lenka Korecká
- Noc literatury v Dokki
- Evropské dialogy Václava Havla: Moc dialogu

KYJEV

- České stopy na Zakarpatí
- Socha Berehynia
- Dvořákův Koncert v Dnipru

LONDÝN

- Koncert Královského filharmonického orchestru (RPO) v Cadogan Hall
- Made in Prague Festival (26. ročník)
- The Emil Zátopek Run (Charitativní běh Emila Zátopka)

MADRID

- Rozhovory s monstrem Evy Koťátkové
- PRIOR od Skull Studia na Concéntrico
- Přemysl Černý / Street Meets (Mural) Art

MILÁN

- Collegium 1704, zahajovací koncert k CZ PRES
- Street Meets (Mural) Art
- Závěrečný koncert Martiny Jankové v Miláně

MNICHOV

- Noc literatury / Evropa v originále
- Václav Havel – Evropa jako úkol
- Evropské dialogy Václava Havla

NEW YORK

- Mezinárodní konference „Havel a naše krize“ v Colby College
- SDGs: Innovations for a Sustainable Future
- Evropská noc literatury 2022

PAŘÍŽ

- Česká scéna na festivalu MOVE v Centre Pompidou
- Festival SoBD: Týden českého komiksu v Paříži
- Velký varhanní koncert v kostele Saint-Sulpice

ROTTERDAM

- Street Meets (Mural) Art – muralová malba Patrika Antczaka
- Evropské dialogy Václava Havla
- Visions for Europe

ŘÍM

- Quartieri di Vita 2022
- Výstava: „Ve znamení svobody. Occupo un piccolo spazio di mondo, ma non l'ho delimitato.“
- We Run Rome 2022

SOFIE

- Street Meets (Mural) Art
- Evropské dialogy Václava Havla
- Z černého stínu. Výstava Lenky Klodové

SOUL

- Projekt New Perspectives – Young Talents in Czech Art
- Výstava Zátopek
- Předání předsednictví Švédsku. Koncert a recepce

STOCKHOLM

- FOCUS: Think Sustainably
- FOCUS: Wear Sustainably
- ProVisit Sweden

TBILISI

- Konference Budoucnost Východního partnerství. Spravedlivá a inkluzivní společnost v odkazu Václava Havla
- Rautis na Etnofestu
- Future Presence

TOKIO

- Robot Poet
- Visions for Europe
- Moving Towards the Future – Japonský běh Evropou

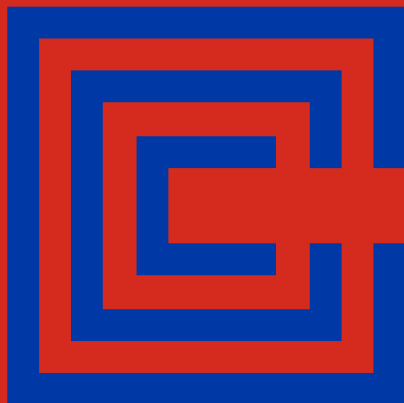
VARŠAVA

- Český víkend a MURAL ve Varšavě
- Český den na náměstí Defilad
- Laboratoř budoucnosti

VÍDEŇ

- Jan Patočka. Filosof a nepřátelská osoba.
- Noc literatury
- Adam Plachetka, Roman Válek: Molieri

VÝBĚR AKCÍ

**Česká centra jsou kulturním
institutem zřízeným
Ministerstvem zahraničních
věcí ČR. Jejich hlavním
posláním je šíření a podpora
dobrého jména Česka
a posilování kulturních vztahů
mezi zeměmi. V současnosti
působí ve 26 zahraničních
destinacích na 4 kontinentech.**

Obory působnosti: Výtvarné umění, Architektura, Literatura,
Design a móda, Film, Hudba, Divadlo a tanec, Věda, výzkum a inovace,
Kurzy češtiny, Podpora obchodní a regionální zahraniční spolupráce

**ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES**

www.czechcentres.cz
#CZPRES #VisionsforEurope
FB [Ceskacentra](#) / IG [Ceskacentra](#) / TW [Ceska_centra](#)

Redakce: Oddělení marketingové komunikace Českých center

[Kontakt / komunikace@czech.cz](mailto:komunikace@czech.cz)

Pokud již nechcete dostávat newsletter Českých center, odhlaste se [zde](#). Děkujeme.

CZ PRES

SDGs: Innovations for a Sustainable Future

Děkujeme všem partnerům, institucím,
umělcům a návštěvníkům, že jste byli
součástí!